

Midvinterupptåg

Knutsmassofirande i ett uppländskt brukssamhälle

MARLENE HUGOSON

I den djupaste midvintern, när mörkret ruvar och kylan är som allra strängast, är det åter dags för det årliga utklädningsupptåget i Gimo. Firandet infaller den 13 januari, på "Knutsmasso" (här med ett extra dialektalt "s" i mitten för korrekt uppländsk stavning).¹ Till vardags har Gimo ett modest innevånarantal på 2700, men denna afton har både lokalinvånare och grannar från omgivande orter och städer lockats dit av knutfirandet och för en kväll mer än fördubblas antalet människor i det lilla samhället till närmare 6000 personer.²

Historisk bakgrund

Det sägs att det är tjugondag Knut som städar julen ut och att helgonets dag, som infaller den 13 januari, markerar slutet på julens många högtidsdagar. Innan en ny arbetsperiod fylld av vinterarbeten tog vid i bondesamhället skulle emellertid julen firas av ordentligt.³

Ingen vet med säkerhet hur gammalt

detta firande är, men i Gimo låter den lokala traditionen berätta att knutfirandet fördes till Sverige med de vallonsmeder som invandrade på 1600-talet – och att traditionen än idag hålls vid liv av deras ättlingar i det lilla brukssamhället.⁴ Det saknas skriftliga historiska belägg för detta, men om knutfirandet i allmänhet vet vi att namnet på högtiden, *Knutsmasso* eller *Knutsmäss*, som betyder Knuts mässa, firas på Sankt Knuts dag som fått sitt namn efter två danska helgon som under medeltiden mötte martyrdöden: Kung Knut IV av Danmark och dennes brorson jarl Knut Lavard.⁵

Datumet för mordet på jarlen är betydelsefullt eftersom det inträffade precis vid julfriidens slut. Julfrideu begynte på Tomasmäss den 21 december alternativt på julafton och spann 20–23 dagar framåt. Enligt medeltida svensk lag var brott begångna under julfrideu belagda med högre straff, och mordet på jarl Knut ansågs därför vara särskilt stötande. I Sverige och Finland kom Knut därför att högtidlighållas den 7 januari.⁶

Även efter reformationen på 1500-talet fortlevde Knut som märkesdag och när kyrkan under den senare hälften av 1600-talet utökade julhelgens dagar flyttades Sankt Knuts dag fram i almanackan, från den 7 till den 13 januari. Detta medförde att julfridens slut nu sammanföll med en annan viktig tid på året: i den julianska kalendern, som användes före 1753 i Sverige, inleddes vinterhalvåret på aftonen den 14 oktober. Den 13 januari inföll därmed på den nordiska midvintern. Då hade boskapen på många platser stått inne halva året och bönderna kunde då avgöra om mat till både människa och djur skulle räcka till våren eller ej.⁷

Exempel på knutfestligheter återfinns i mer än en tredjedel av Sveriges 25 län (Halland, Hälsingland, Härjedalen, Gotland, Skåne, Uppland, Värmland, Västergötland och Östergötland), men är trots det relativt okända för den stora allmänheten då de bara firas på mindre orter och inte uppmärksammas på riksnivå. Exempel återfinns även i flera grannländer: Norge, Finland inklusive Åland, och Estland, vilket tyder på att knutfirandet en gång varit mer utbrett.⁸

Sannolikt är knutfirandet besläktat med det som kallas ”kringgång” (här i betydelsen att ungdomen gick runt i gårdarna för att samla bidrag till sina ”lekstugor” och ”hopläggningsdanser”), och bär likheter med ungdomsaktiviteter från andra tidpunkter på året såsom bland annat Fettisdagen,

Lucia-kvällen och Valborg. Hemlighetsmakandet och maskbärandet antyder samtidigt att traditionen även är nära besläktad med de skämtsamheter som i många delar av Sverige förr hörde julen till. Då kunde en gubbe av trä eller hö lämnas tillsammans med en förolämpande hälsning till mottagaren. En sådan ”Knut” kunde också lämnas för att signalera att gården inte hade någon mer julmat att erbjuda, vilket uppfattades som pinsamt för gårdsfolket – men som för vår förståelse av knutfirandet kopplar samman kringgången med det praktiska skämtandet.⁹

Människor kunde också själv klä ut sig själva till knutgubbar och:

”i smyg samlas några stycken och maskera sig till oigenkännlighet för att sedan som knutgubbar göra besök i hus och gårdar i skymningen på Tjugondag Knut /.../ syftet var att sopa ut julen samtidigt som spelet mellan de maskerade och värdfolket var av största vikt. Det gällde att under samtalet bibehålla anonymiteten respektive avslöja de maskerade knutgubbarna. I lokalsamhället där alla kände alla och spelreglerna var givna kunde det ha stor betydelse att någon gång få möjlighet att uppträda anonymt.”¹⁰

Nutida knutfestligheter

Idag är Knut ett tillfälle för befolkningen i Gimo att återknyta banden till släkt, vänner och grannar – vilket sker både under

*Gatuförsäljare på Bruksgatan i Gimo 2013.
Foto Marlene Hugoson, Institutet för språk och
folkminnen (ISOF).*

*Ett exempel på en mask tillverkad av moderna
material; en karaktär från teveserien Solsidan
snubblar över några levande trafikkoner som spärrat
av Bruksgatan i Gimo 2013. Foto Marlene Hugoson,
ISOF.*

*Ett par flickor utklädda till julgranar på torget i
Gimo 2014. Foto Marlene Hugoson, ISOF.*

förberedelserna inför knutfirandet och på själva knutkvällen den 13 januari när alla avslöjar vad de i hemlighet har arbetat på.

Under efterkrigstiden förändrades firandet i grunden och började övergå från ett utklädningsupptåg där deltagarna gick från dörr till dörr för att bli bjudna på sprit och låta värdfolket gissa deras identitet till en intensiv gatufestival med karnevalsvagnar i olika storlekar och utföranden, gatuförsäljare och ett nattdisco med ett tävlingsmoment där de bästa grupperna och karnevalsvagnarna tilldelas priser.

Parallellt med detta har barnens rundgång hos grannarna för att få godis idag nästan helt ersatts med en vuxenplanerad eftermiddagsaktivitet som kallas "Barnens Knut" på torget i Gimo. Där ordnas det ringdans runt granen, pristävling där de bäst utklädda får pris samt godisutdelning till alla barn som klätt ut sig.

Maskbyggandet har även det förändrats och både tygmasker och det karaktäristiska papier-maché-byggandet har fått konkurrens av mer moderna materialval och elektriska verktyg: skumplast, moderna filttyger och limpistoler. Massproducerade masker kan givetvis också köpas från olika utklädningsfirmor.¹¹

Förberedelser inför festligheterna: kvinnliga och manliga sfärer

Under förberedelserna inför knutkvällen samlas olika grupper för att samarbeta. Gruppsammansättningarna varierar beroende på ålder, kön, familje- och vänskapsband. Genom att följa två av dessa grupper, eller "gäng" som de själva kallar det, framkom en överraskande traditionell arbetsfördelning.¹²

Den första gruppen jag blev inbjuden att dokumentera från december 2012 till januari 2013 var en grupp bestående av åtta kvinnor som antingen var släkt med varandra eller arbetade ihop. Deras förberedelser startade med ett möte ute på lokal, där de mer eller mindre demokratiskt beslutade vilket tema de skulle arbeta med. Detta möte följdes av

Tjejjänet förbereder sig för Knutsmasso i Gimo 2013. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

möten där de beställde material, klippte till tyg, sydde sina maskeradkläder och masker samt byggde en mindre karnevalsvagn av en dragkärra.

Deras aktiviteter var välorganiserade och utspelade sig oftast i värmen i någons hem och garage. Kvinnorna turades om att bjuda hem "jänet" på fika. Det pratades och skrattades mycket och de använde traditionellt feminina material såsom textilier, men inte så många maskiner eller verktyg utöver symaskinerna och en stereo för ljudet som skulle bli del av deras framträdande på

Tjevgänget på väg till "Gatan" (Bruksgatan i Gimo) 2013. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

knutkvällen. Det dracks vin den första kvällen när ett tema skulle väljas liksom olika typer av alkohol under knutkvällen, men inte medan de arbetade med sina maskeradkläder och karnevalsvagnen.

Temat de valt för 2013 var "att göra en pudel", ett populärt uttryck från det gågna året, där flera politiker tvingats "göra en pudel" (be om ursäkt). Musiken de valt till sitt tema var "Who let the dogs out" av gruppen Baha men till vilken de sjöng med. Valet att klä ut sig till pudlar tillät också deltagarna att uppföra sig som hundar: de skällde och hoppande upp mot människor runt dem. I ett fall gick en deltagare också fram till en lokal polis och juckade mot hans ben – något hon under normala omständigheter aldrig skulle ha gjort eller kommit undan med, men eftersom detta skedde under knutkvällen var de vanliga reglerna och gränserna för accepterat uppförande mer flytande.¹³

En grupp fäder med sina barn förbereder Knutsmasso i Gimo 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

Ungdomarna arbetar och umgås under förberedelserna till knutmasso i Gimo 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

I januari 2015 gavs jag även möjlighet att följa en grupp bestående av sex fäder och deras barn samt vänner till barnen, flickor och pojkar i olika åldrar. Aktiviteterna i den gruppen var annorlunda: deras stora "gäng" arbetade med sina förberedelser i en industrilokal i Gimos utkant. Där var kallt, smutsigt och rörigt: vid den första träffen låg det träplankor på golvet med spikar kvar i och med vassa sidan upp, vid en annan träff låg några döda möss på golvet. Männ-
nen talade inte lika mycket som kvinnorna men stämningen var vänlig och okonstlad. Ungdomarna växlade mellan att arbeta bredvid sina fäder och att hänga i grupp och småprata, det var tydligt att de trivdes.

De använde traditionellt maskulina material såsom trä, metall och sten i sitt byg-
gande. De använde också många verktyg (sågar, skruvmejslar, cirkelsågar, skärbrän-
nare och svetsmaskin) liksom mer avance-
rad teknologi jämfört med kvinnorna: både
belysning och ett stort stereosystem mon-
terades på karnevalsvagnen (ett för kvällen
ombyggt lastbilssläp). När männen var yngre
brukade de dricka mycket alkohol på sina
träffar berättade de, men som gifta män
och fäder med barn närvarande hade träf-
farna förvandlats till nyktra tillställningar.
Några som hade tonårsbarn och som inte
skulle köra, tog sig emellertid några rackare
på själva knutkvällen. "Gängets" tema 2015
var kannibaler, och trots att deras arbete
verkade mer ostrukturerat jämfört med

kvinnorna, så resulterade det i en stor och
uppseendeväckande karnevalsvagn fylld
med kannibaler som (på låtsas) tillagade
människokroppar över öppen eld samt i ett
gigantiskt metallkärl.¹⁴

Den traditionella arbetsfördelningen i
kombination med deltagarnas kunskaper från
olika yrkesområden medförde att det mellan
knutgrupperna pågick ett tjänsteutbyte – som
stärkte banden mellan män och kvinnor, och
familj och vänner, inom samhället.¹⁵

Midvinterupptåg

Huvudinspirationen för utklädningsen är
samtida händelser. För barn det som är ak-
tuellt i deras värld. Främst oskyldiga och un-
derhållande teman från teve, musik och film
(Disney, Dream Works, Star Wars eller årets
tevesända adventskalender), men även sport
(i Gimo särskilt ishockey), sagor, djur och
animerade ting liksom jul- och vinterteman.

Teve, musik och film inspirerar även de
vuxna (både i form av reklamfilmer och
populära filmer såsom *Pirates of the Car-
ibbean* eller *Bat Man*), men också det ko-
miska, skrämmande eller erotiska – för det
flörtas både "i gatan" (Bruksgatan i Gimo
där alla samlas på knutkvällen) och på natt-
discot. Ännu ett exempel på hur maskerna
och maskeradkläderna, ofta i kombination
med ett visst mått alkohol, tillåter ett mer
utsvävande beteende.¹⁶

Maskulina actionhjältar. Gimo 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

Politiska motiv

Bland maskerna syntes även teman som avvek från det rent underhållande, masker och kläder med politiska motiv. De första exemplen är kopplade till politiker som har misskött sig på lokal eller nationell nivå:

I Österbybruk 2014 drogs "Kommunal-spöket" runt paradvägen i en bur av två kommunaltjänstemän (gestaltade av två män iklädda kostymer och med traditionellt byggda papper-maché-huvuden på axlarna). Detta för att kritisera en kommunal politiker.¹⁷

I solidaritet hade en grupp män i Gimo

Feminina förförerskor. Gimo 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

Ett svar på Sverigedemokraternas partisekreterares uttalande om samer. Gimo 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

klätt ut sig till samer 2015. På en skylt utför kåtan de byggt på sin karnevalsvagn stod orden "Vi är också svenskar", ett svar på ett uttalande av Sverigedemokraternas partisekreterare Björn Söder som sagt att samerna inte var svenskar.¹⁸

Att driva med politiker och makthavare på detta sätt fungerar som ett socialt verk-

tyg som markerar gränserna för vad som är socialt godtagbart beteende och ej. Det är samtidigt ett uttryck för demokrati genom att de politiska måltavlorna inte kan stoppa denna typ av humoristisk kritik.

Internationella konflikter

Den andra gruppen exempel på utklädande med politiska motiv har att göra med konflikter på internationell nivå. Vid en första anblick kan en "rysk u-båtbesättning", ledd av President Vladimir Putin själv, här gestaltad av en ung man med ett papier-maché-huvud föreställande den ryske presidenten, med en trä och papier-maché-byggd u-båt i släp ses som en humoristisk respons till den ökade politiska spänningen runt Östersjön och medias rapportering om ryska u-båtar i den svenska skärgården, men under ytan döljer sig något mer.¹⁹

Bakgrunden till varför en rysk u-båt och även en rysk stridsvagn dyker upp i denna kontext 2015 är dels samtida dels historiska händelser: människor som lever längst Östersjöns kust refererar ibland till rysskräcken och rädslan för en ny attack trots att nästan trehundra år gått sedan rysshärjningarna ödelade landsbygden och bruken längst upplandskusten och nästan hundra år har gått sedan Första världskriget när rädslan för den kommunistiska revolutionen spreds.²⁰

I årtionden har emellertid rapporter om främmande u-båtar i svenska vatten figure-

Vad är en "rysk ubåtsbesättning" uttryck för i Gimo 2015? Foto Marlene Hugoson, ISOF.

rat.²¹ Under 2014 och 2015 intensifierades nyhetsbevakningen och mediadrevet som följde spelade på den svenska rysskräcken och öppnade upp för en ny debatt om Sveriges medlemskap i NATO samt en diskussion om försvarsbudgeten.²²

I Gimo svarar den yngre generationen med humor på mediebevakningen; kanske uppfattar de inte en rysk attack som ett reellt hot utan ser världen som en global by där vi alla är grannar, eller kanske oroas och räds de, men använder humor och klär ut sig till det som skrämmer dem för att på så

"U 137" (senare identifierad som den ryska ubåten S-363), "Stockholms skärgård, vi ses igen" och "Ännu på fri fot". Gimo, 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

vis ta udden av situationen. Även i detta fall kan utklädningen tolkas som ett förlöjligande i syfte att markera vad som är godtagbart socialt beteende, i detta fall ett fördömande av överträdelser av svenska gränser.²³

Ett tidigare exempel på denna typ av mask återfinns på Knutmassomuseet i Gimo, där en traditionell papier-maché-mask föreställande Usama bin Laden står utställd. Den tillverkades efter den 11 september 2001 när al-Qaeda attackerade USA och jakten på Usama bin Ladin tog vid.²⁴ I ljuset av utvecklingen i världen efter Den

arabiska våren och IS uppgång 2010 känns maskens blotta existens i en offentlig utställningsmiljö som potentiellt farlig för både museet och dess personal, men tack-samt nog ur detta perspektiv är museet – liksom högtiden det uppmärksammar – närmast okänt för den större allmänheten.

Stereotyper och politisk korrekthet

Parallellt med de politiskt inspirerade maskerna finns en medvetenhet om politisk korrekthet och användandet av stereotyper, vilket illustrerar gränserna för valet av tema.

Gruppen fäder och ungdomar vars förberedelser jag följde 2015 hade valt temat kannibaler. Deras val av maskering sammanföll med en stereotyp framställning av människor med afrikanskt påbrå. Bara två dagar före Knut hade gruppen plötsligt insett att deras val av masker och kläder kunde vara ett problem. En av fäderna var upprörd över den möjliga misstolkningen och förklarade att de absolut inte hade något rasistiskt motiv. För dem var kannibaler, liksom vikingar (ett tidigare års tema), mera fiktiva. Hade gatufestivalen gått av stapeln i en stad, såsom det närliggande Uppsala, skulle gruppen sannolikt ha fått motta både kritik och en polisanmälan för hets mot folkgrupp på grund av sitt val av utklädnad, men då detta skedde på en mindre ort där deltagarna var kända som goda fäder och grannar, så tolkades deras val som avsett: vare sig något mer

Fiktiva kannibaler eller stereotypa representationer? Gimo, 2015. Foto Marlene Hugoson, ISOF.

eller mindre än de underhållande och lite skrämmande kannibaler de klätt ut sig till.²⁵

Sammanfattande diskussion

Vid den mörkaste och kallaste tiden på året samlas befolkningen i Gimo för att fira julens avslutning. Under förberedelserna till Knutsmassofirandet återknyter de familje- och vänskapsband för en gemensamt underhållande handling både för dem själva och omgivningen. Inom grupperna bevaras

årets underhållande hemlighet tills knutkvällen då allt avslöjas med en gatufest följt av dans.

Användandet av nutida händelser i valet av maskering kan ses som en slags omvärldsbevakning, ett uttryck och en reflexion av vad som pågår i världen, och av vad som är relevant för människorna i samhället – på grund av dess betydelse eller dess underhållande och komiska värde. Det ger uttryck för vad människor är för och emot, vad de finner attraktivt, vad som får dem att skratta, och vad som skrämmer dem. På så vis fungerar knutfirandet både som individuellt uttryck och som definition av samhället som en enhet.

Noter

- 1 Artikeln är del av kunskapsförmedlingen inom dokumentationsprojektet Knutsmassotraditioner i Uppland som i sin tur är ett delprojekt inom ett av folkminnesverksamhetens fokusområden, Årets fester och livets högtider. Artikeln har tidigare presenterats som ett föredrag på en internationell etnologikonferens i Kazan, Ryssland 2015, där den kommer att publiceras under titeln "Midwinter Masking. Place and Identity in an Ironwork Community". Exempelen i texten har hämtats ur de fältnoteboken som genomfördes vintrarna 2012/2013–2014/2015 i två uppländska brukssamhällen: Gimo och Öst-

- erbybruk samt staden Östhammar. Omfattningen av förberedelser och festligheter var mest påfallande i Gimo som därför fått fungera som primärt fokus i föreliggande text.
- 2 DFU dokumentation.
 - 3 Liby 2001, 61–64.
 - 4 KM utställning.
 - 5 Swahn 2002:1. Det första helgonet var Kung Knut IV av Danmark, som enligt legenden mördades i Sankt Albani kyrka i Odense, Danmark 1086. Det andra helgonet var kungens brorson, jarl Knut Lavard, som mördades i Haraldsted, Danmark 1131.
 - 6 Swahn 2002: 1 & 2. Kung Knut kom som Knut den helige att högtidlighållas den 19 januari enligt romersk-katolsk tradition.
 - 7 Bringéus 1976, 107–115. Swahn 2002:1. Montgomery 2002.
 - 8 DFU dokumentation. Kulmanen 2007, 603–620. Ekström & Österlund Pötzsch 2007, 621–630.
 - 9 Ordéus 1967. Liby 2001, 61–64.
 - 10 Liby 2001, 62.
 - 11 DFU dokumentation.
 - 12 DFU dokumentation.
 - 13 DFU dokumentation 2012/2013.
 - 14 DFU dokumentation 2015.
 - 15 DFU dokumentation.
 - 16 KM webb. DFU dokumentation.
 - 17 DFU dokumentation 2014.
 - 18 DFU dokumentation 2015.
 - 19 DFU dokumentation 2015.
 - 20 SOFI dokumentation. Persson 2002. Karlsson 2002. Mellan rysshärjningarna längs upplandskusten 1719 och Första världskriget 1914–1918 kom Finska kriget 1808–1809, när ryska trupper senast satte fot på svensk mark och uppländska trupper deltog på svensk sida för att bekämpa dem.
 - 21 När den ryska u-båten S-363 (bättre känd som U 137 i Sverige) gick på grund vid Torhamnaskär i Karlskrona skärgård i oktober 1981 stärktes misstankarna och gav upphov till en diplomatisk kris.
 - 22 AB, Ex, DN, SvD, 2014–2015. Mediabevakningen innehöll rapporter om ryska u-båtar i och nära svenskt vatten och ryskt militärflyg i och nära svenskt luftrum. Därtill kom rapporter om ryska militärskepp som både störde ett finskt forskningsskepp med både finska och svenska forskare ombord liksom arbetet med NordBalt som installerade en undervattenskabel för att öka energihandeln mellan de Nordiska och Baltiska energimarknaderna.
 - 23 DFU dokumentation 2015.
 - 24 KM utställning.
 - 25 DFU dokumentation 2015. En parallell till denna diskussion är debatten kring Zwarte Piet (Svarte Petter, som hjälper Sankt Nikolaus) i Belgien och Nederländerna.

Källor och litteratur

Otryckta

Institutet för språk och folkminnen, Uppsala: folkminnessamlingarna/dokumentationsprojekt

Roslagenprojektet, 2002–2003 (SOFI dokumentation)

Knutmassotraditioner i Uppland, 2012/13–2014/2015 (DFU dokumentation). Vid tidpunkten för tryckningen är det insamlade dokumentationsmaterialet ännu under bearbetning.

Knutmassomuseet, Gimo

Museiutställning (KM utställning)

Fotoarkiv på museets webbplats: <http://www.knutmasso.se/> (KM webb)

Tryckta

Bringéus, Nils-Arvid. 1976. *Årets festseder*. Stockholm: LT i samarbete med Institutet för folklivsforskning.

Ekström, Siv & Österlund Pöttsch, Susanne. 2007. "Tjugondag Knut Mumming on the Åland isles, Past and Present". I Gunnell, Terry (red.). *Masks and Mumming in the Nordic Area*. Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur. Ss. 621–630.

Kulmanen, Mari. 2007. "Changes in the St Knut's Day Mumming in Äetsä, Finland". I Gunnell, Terry (red.). *Masks and Mumming in the Nordic Area*. Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur. Ss. 603–620.

Liby, Håkan, 2001. *Uppland rustar till fest: från vaggan till graven och året runt*. Uppsala: Upplandsmuseet.

Ordéus, Valdis. 1967. "Tjugondag Knut kör julen ut. Traditioner och teorier". Uppsala: Uppsala universitet, licentiatavhandling i Nordisk och jämförande folklivsforskning.

Internetkällor

Aftonbladet (AB), 2014–2015. Sökord: Ryssland, u-båt, fartyg, plan/flyg, NATO, FRA, Nord-Balt. www.aftonbladet.se

Expressen (Ex), 2014–2015. Sökord: Ryssland, u-båt, fartyg, plan/flyg, NATO, FRA, Nord-Balt. www.expressen.se

Dagens Nyheter (DN), 2014–2015. Sökord: Ryssland, u-båt, fartyg, plan/flyg, NATO, FRA, NordBalt. www.dn.se

Svenska Dagbladet (SvD), 2014–2015. Sökord: Ryssland, u-båt, fartyg, plan/flyg, NATO, FRA, NordBalt. www.svd.se

Karlsson, Klas-Göran. 2002. "Ryska revolutionen". *Nationalencyklopedin*. Malmö: Nationalencyklopedin, cop. www.ne.se

Montgomery, Igun M. 2002. "Reformationen". *Nationalencyklopedin*. Malmö: Nationalencyklopedin, cop. www.ne.se

Persson, Anders. 2002. "Finska kriget". *Nationalencyklopedin*. Malmö: *Nationalencyklopedin*, cop. www.ne.se

Swah, Jan-Öjvind. 2002:1. "Julfrid". *Nationalencyklopedin*. Malmö: *Nationalencyklopedin*, cop. www.ne.se

Swahn, Jan-Öjvind. 2002:2. "Tjugondag knut". *Nationalencyklopedin*. Malmö: *Nationalencyklopedin*, cop. www.ne.se

Marlene Hugoson är verksam som forskningsarkivarie på Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala, en avdelning inom myndigheten Institutet för språk och folkminnen.